

Protokół Komisji Rewizyjnej RG Srokowo z kontroli kalkulacji ceny ścieków i wody
stanowiącej podstawę do ustalania cen za ścieki i wodę
w gminie Srokowo na lata 2015 i 2016

Kontrola przeprowadzona została na podstawie planu pracy Komisji Rewizyjnej zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy Srokowo.

W kontroli brali udział:

1. p.Agnieszka Gajowniczek – przewodniczący KR
2. p.Ewa Dudek – członek KR
3. p.Marek Stachurski – członek KR
4. p.Waldemar Obolewicz – członek KR

Osobami udzielającymi informacji były:

1. p. Stanisław Kachniarz – kierownik ZGKiM Srokowo
2. p. Irena Migus – główna księgowa ZGKiM Srokowo

Podstawa prawna kalkulacji ceny ścieków i wody

Obliczenie taryfowych cen wody i odprowadzania ścieków odbywa się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858) oraz z przepisami wykonawczymi do tej ustawy - Rozporządzeniem Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

W w/w rozporządzeniu zawarte są kryteria ustalania niezbędnych przychodów:

(...)§ 6. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ustala niezbędne przychody dla potrzeb obliczenia taryfowych cen i stawek opłat planowanych na rok obowiązywania taryf, uwzględniając w szczególności:

- 1) koszty eksploatacji i utrzymania, w tym:
  - a) amortyzacji lub odpisy umorzeniowe,
  - b) podatki i opłaty niezależne od przedsiębiorstwa,
  - c) opłaty za korzystanie ze środowiska;
- 2) koszty zakupionej przez siebie wody lub wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych niebędących w jego posiadaniu;
- 3) spłaty rat kapitałowych ponad wartość amortyzacji lub umorzenia;
- 4) spłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek;
- 5) należności nieregularne;
- 6) marża zysku.

§ 7. 1. Koszty, o których mowa w § 6 pkt 1—5, planuje się na podstawie:

1. kosztów poniesionych w roku obrachunkowym poprzedzającym rok, w którym wprowadzana jest taryfa, ustalonych na podstawie ewidencji księgowej kosztów sporządzonej zgodnie z przepisami o rachunkowości, z uwzględnieniem planowanych zmian warunków ekonomicznych wpływających na poziom kosztów w roku obowiązywania taryfy;
2. kosztów wynikających z inwestycji modernizacyjno-rozwojowych i ochrony środowiska, ustalonych na podstawie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w roku obrachunkowym poprzedzającym rok, w którym wprowadzona jest taryfa, z uwzględnieniem zmian wynikających z planu w roku

obowiązywania nowych taryf.

2. Koszty wynikające z inwestycji modernizacyjno-rozwojowych i ochrony środowiska, o których mowa w ust. 1 pkt 2, obejmują w szczególności: 1) spłaty rat kapitałowych ponad wartość amortyzacji lub umorzenia; 2) odsetki od kredytów lub pożyczek zaciągniętych na realizację inwestycji oraz koszty finansowe ich obsługi.(...)

§ 12. 1. Dla potrzeb alokacji kosztów system finansowo-księgowy przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych powinien zapewniać ewidencjonowanie i przetwarzanie danych zgodnie z odrębnymi przepisami.

System, o którym mowa w ust. 1, w szczególności powinien umożliwiać podział na poszczególne rodzaje działalności i grupy taryfowe odbiorców usług oraz określać:

1. przychody;
2. koszty eksploatacji i utrzymania, z podziałem na bezpośrednie i pośrednie;
3. odsetki i raty kapitałowe ponad wartość amortyzacji lub umorzenia od zaciągniętych kredytów lub udzielonych pożyczek;
4. środki trwałe.

§ 13. 1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne dokonuje wyboru rodzaju i struktury taryfy, uwzględniając lokalne uwarunkowania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

2. Taryfowe ceny i stawki opłat powinny być kalkulowane i różnicowane w taki sposób, żeby zapewnić:

1. uzyskanie z wpłat odbiorców usług przychodów na poziomie zapewniającym samofinansowanie się działalności przedsiębiorstwa oraz zysku;
2. motywowanie odbiorców usług do racjonalnego korzystania z wody i ograniczania zanieczyszczenia ścieków;
3. eliminację subsydiowania skrośnego;(...)

Zgodnie z § 13 ust. 2 pkt 3 wymienionego rozporządzenia taryfowe ceny i stawki opłat powinny być kalkulowane i różnicowane w taki sposób, aby zapewnić m.in. eliminację subsydiowania skrośnego. W myśl § 2 pkt 2 subsydiowanie skrośne to pokrywanie kosztów dotyczących jednego rodzaju prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne działalności gospodarczej lub jednej z grup taryfowych odbiorców usług przychodami pochodzącymi z innego rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej lub od innej taryfowej grupy odbiorców.

W wyniku analizy dokumentów Komisja Rewizyjna ustaliła następujące okoliczności:

1. podstawą do analizy prawidłowości kalkulacji cen wody i ścieków na rok 2015 były następujące dokumenty
  - wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Srokowo na okres od dnia 01.01.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. przedłożony przez ZGKiM Srokowo Wójtowi gminy Srokowo (zał. nr 1)
  - informacja ekonomiczno-finansowa do kalkulacji stawki zaopatrzenia 1m³ wody i ścieków na 2016 r przedłożona przez ZGKiM Srokowo Wójtowi gminy Srokowo w terminach wymaganych ustawowo (zał. nr 2)
  - sprawozdanie finansowe ZGKiM Srokowo stanowiące obligatoryjny załącznik do sprawozdania z wykonania budżetu za 2015 r gminy Srokowo (zał. nr 3);
2. Kierownik ZGKiM Srokowo zawniósł o pozostawienie w 2016 cen wody i ścieków na niezmiennym poziomie, argumentując to niezmienną sytuacją ekonomiczno-finansową w porównaniu do roku 2015;
3. Dane zawarte we wniosku o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Srokowo na okres od dnia 01.01.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. były niespójne ze sprawozdaniem finansowym ZGKiM Srokowo za 2014 r. załączonym do sprawozdania z wykonania budżetu Gminy za 2014 r.;

4. Komisja Rewizyjna zwróciła się z wnioskiem do kierownictwa ZGKiM Srokowo o wyjaśnienie dot. różnic i uzyskała informacje, że dane te są niespójne w związku z faktem, że dane rzeczywiste za 2014 r. przedłożone Skarbnikowi Gminy zostały odrzucone. Główna księgowa poinformowała Komisję Rewizyjną, że wg. Skarbnika Gminy w sprawozdaniu finansowym zakład budżetowy nie może wykazywać strat na jednej działalności a zysków na innej działalności;
5. Komisja Rewizyjna zawnioskowała o podanie rzeczywistych przychodów i kosztów ZGKiM Srokowo w podziale na poszczególne działalności, wniosek został uwzględniony niezwłocznie (zał. nr 4)
6. Po porównaniu danych z kalkulacji i rzeczywistych przychodów, ustalono następujące wartości finansowe w wielkościach netto:

	dane ze sprawozdania finansowego zakładu za 2014 w zł	dane z kalkulacji cen na 2015 r. w zł (dane te wg ustawy powinny odpowiadać rzeczywistym danym za rok obrotowy 2014)	dane prognozowane z wniosku o przedłużenie cen na rok 2016 w zł (uzasadniające pozostawienie cen wody i ścieków na niezmiennym poziomie)
woda	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
przychody	318811	298955	117024 m3 wody x 2,91 zł netto = 340540
koszty	289880	298955	340540
ścieki	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
przychody	329460	371968	66100 m3 ścieków x 5,54 zł netto = 366194 zł
koszty	341961	371968	366200

7. W sprawozdaniu finansowym ZGKiM Srokowo w kosztach (289880 zł) uwzględniono 50% ogólnozakładowych kosztów wynagrodzeń administracji (etat kierownika i 2 księgowych), natomiast w kosztach dot. oczyszczania ścieków (341961 zł) nie uwzględniono żadnych kosztów wynagrodzeń administracji;
8. ZGKiM Srokowo nie różnicuje cen dla różnych grup odbiorców wody i ścieków – istnieje tylko jedna grupa taryfowa.

Wnioski Komisji Rewizyjnej po przeprowadzonej kontroli:

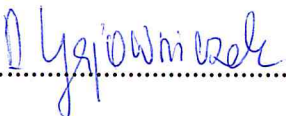
1. Wynik finansowy w 2014 r. ZGKiM Srokowo zamknął się w przypadku:
  - działalności pod nazwą „wodociągi” - nadwyżką przychodów nad kosztami w wys. 28931 zł
  - działalności pod nazwą „oczyszczanie ścieków” - niedoborem przychodów stosunku do kosztów w wys. 12500 zł
2. Zdaniem Komisji Rewizyjnej na szczególną uwagę zasługuje fakt, że koszty administracji zostały przyporządkowane tylko do kosztów związanych z produkcją wody, a mimo to ten rodzaj działalności wykazał nadwyżkę przychodów. Gdyby koszty administracji w

proporcjonalny sposób zostały zaliczone do kosztów związanych z oczyszczaniem ścieków - strata na tej działalności byłaby dużo wyższa. Po analizie danych finansowych można wysnuć wniosek, że cena ścieków na 2015 r. powinna zostać skalkulowana na wyższym poziomie, zakład powinien także dążyć do zwiększenia przychodów z oczyszczania ścieków, np. przez przyłączanie do sieci kanalizacyjnej tych gospodarstw, które mają ku temu możliwości techniczne. Dodatkowym argumentem przemawiającym za takim stwierdzeniem jest fakt, że kierownictwo ZGKiM w informacji ekonom.-finansowej do kalkulacji na rok 2016 podaje wyższe niż rok wcześniej koszty związane z oczyszczaniem ścieków i jednocześnie nie zgłasza potrzeby korekty cen.

3. Dane użyte do kalkulacji cen na rok 2015 nie odpowiadały rzeczywistym danym ze sprawozdania finansowego. Analizując kalkulację na 2015 r., należy zauważyć, że została ona wykonana w listopadzie 2014 r., kiedy można było precyzyjnie oszacować przychody ze sprzedaży wody i oczyszczania ścieków. Mimo tego w kalkulacji cen wody na 2015 r. znalazły się zaniżone wartości przychodów za 2014 r. (patrz tab. **Tabela C. Ustalenie poziomu niezbędnych przychodów**)- w kalkulacji jest **298955 zł, w sprawozdaniu – 318812 zł** . Odwrotnie jest z historycznymi przychodami dot. oczyszczania ścieków - w kalkulacji jest **371968 zł, w sprawozdaniu – 329460 zł**.
4. Dane zamieszczone w sprawozdaniu finansowym za 2015 r i przedłożone Radzie w formie dokumentu „Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Srokowo za 2015 r.” w tabeli „Koszty i dochody ZGKiM w 2014 r. wg działalności” nie odpowiadają danym rzeczywistym.
5. System księgowy używany w ZGKiM uniemożliwia grupowanie kosztów w układzie wg działalności – księgowanie kosztów odbywa się w układzie rodzajowym. Aby w sposób rzetelny móc wyodrębnić koszty do wykonania kalkulacji na usługi, powinny być stosowane inne, równoległe systemy ewidencji kosztów. Jest to niezbędne aby zapewnić eliminację subsydiowania skrośnego, ale także aby określić dokładnie, w którym momencie prowadzenia działalności przez zakład generowane są nadmierne koszty lub poziom skalkulowanej ceny usługi lub towaru nie odpowiada kosztom rzeczywistym.
6. Komisja Rewizyjna wnioskuje do organu nadzorczego o przeprowadzenie kontroli zarządczej w ZGKiM Srokowo, która przeanalizuje, czy koszty przyporządkowane w sprawozdaniu finansowym ZGKiM Srokowo do działalności pod nazwą „wodociągi” i „oczyszczanie ścieków” są kosztami, które warunkują prawidłową kalkulację cen tych usług.
7. Komisja Rewizyjna wnioskuje o pilne wdrożenie sprawnego systemu przepływu informacji pomiędzy organem nadzorczym a zakładem budżetowym w zakresie obowiązków sprawozdawczych i zasad gospodarki finansowej.

Członkowie Komisji Rewizyjnej

Kierownik ZGKiM Srokowo

.....

.....

.....

.....

Załączniki:

1. wniosek o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego

- odprowadzania ścieków na terenie gminy Srokowo na okres od dnia 01.01.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. przedłożony przez ZGKiM Srokowo Wójtowi gminy Srokowo,
2. informacja ekonomiczno-finansowa do kalkulacji stawki zaopatrzenia 1m³ wody i ścieków na 2016 r przedłożona przez ZGKiM Srokowo Wójtowi gminy Srokowo w terminach wymaganych ustawowo,
  3. sprawozdanie finansowe ZGKiM Srokowo stanowiące obligatoryjny załącznik do sprawozdania z wykonania budżetu za 2015 r gminy Srokowo,
  4. sprawozdanie finansowe ZGKiM Srokowo przedłożone Komisji Rewizyjnej po spotkaniu w ZGKiM w dn. 03.12.2015 r.

